

1 Definiția igienei Igiena este știința sau ramura științelor medicale care se ocupă cu păstrarea și promovarea sănătății oamenilor, a colectivităților umane; ea este o disciplină de importanță a medicinei preventive, profilactice și în același timp o disciplină de bază a medicinei colectivității.

1.2 Notiunea de sănătate și conținutul igienei Pentru a aprecia importanța teoretică și practică a igienei, este necesar să cunoaștem și să delimităm mai întâi noțiunea de sănătate. După OMS prin sănătate se înțelege o bună stare fizică, psihică și socială a oamenilor (a individului și a colectivităților). Există o condiționare strânsă între aceste atribute, astfel încât nu se concepe o dezvoltare sănătoasă fizică și neuropsihică fără a se asigura condiții sociale corespunzătoare. Prin sănătate înțelegem și capacitatea dinamică de adaptare a omului la mediul înconjurător în continuă modificare. Sănătatea, ca și boala, recunoaște o serie de factori care o determină, care pot fi denumiți factori etiologici ai sănătății (așa cum vorbim de factori etiologici ai bolilor). Aceștia pot fi grupați în: Factorii interni care au influență decisivă în producerea anumitor boli sau afecțiuni (boli genetice sau ereditare), de exemplu: hemoglobinopatiile ereditare în care rolul defectului genetic este hotărâtor. Factorii interni au rol important în determinarea anumitor 10 predispoziții față de acțiunea factorilor externi în producerea unor boli, și acționează ca factori predispozanți, de exemplu diabetul zaharat care este considerat a avea o componentă genetică, apare la persoane cu alimentație dezechilibrată, cu suprasolicitare pancreatică. Factorii externi sau factorii de mediu. Ei au influență mult mai mare și mai bine cunoscută asupra sănătății. Pot fi: - factori fizici (temperatura, radiațiile ionizante); - factori chimici (elemente și substanțe chimice existente în natură sau sintetizate de om); - factori biologici (bacterii, virusuri, paraziti, fungi); - factori sociali (factori rezultați din acțiunea omului asupra mediului sau din interrelațiile dintre oameni). - Factorii externi pot fi clasificați în factori naturali (apa, aer, solul) și artificiali (locuință, îmbrăcăminte, alimentație); factori sanogeni și patogeni. Factorii sanogeni contribuie la menținerea și întărirea sănătății. Factorii patogeni au acțiune nefavorabilă asupra sănătății, care duce la producerea de boli. Nu întotdeauna prezența factorilor patogeni este sinonimă cu producerea de boli. De foarte multe ori ei produc îmbolnăviri numai după o perioadă mai lungă de acțiune; se numesc factori de risc sau factori capabili să producă îmbolnăvirea. Igiena studiază influența condițiilor de viață și de muncă, a factorilor de mediu (naturali și sociali) asupra sănătății și stă la baza măsurilor de asanare și profilaxie. Aceste măsuri contribuie la prevenirea îmbolnăvirilor și crearea de condiții care să asigure păstrarea sănătății.

1.3 Metode de cercetare folosite în igienă a). Metode pentru investigarea factorilor de mediu, sunt metode împrumutate din alte științe: metode fizice, chimice, biologice. Ele pot fi cantitative și calitative. b). Metode pentru investigarea organismului uman, sunt metode proprii medicinei: metode clinice, paraclinice, epidemiologice. c). Metode experimentale care se efectuează pe animale de laborator puse în situații similare organismului uman. d). Metode statistice sau statistico-matematice folosite în vederea obținerii unor rezultate semnificative pentru a fi interpretate corect. Cu ajutorul acestor metode se realizează acțiunea de supraveghere permanentă a stării de sănătate a populației. În acțiunea de supraveghere a sănătății populației se cunosc două grupe 11 de măsuri sanitare: măsuri preventive (care se aplică înainte de constatarea influenței nocive a factorilor de mediu) și măsuri corective (care se iau după constatarea efectelor nocive sau a riscului pentru sănătate). Măsurile sanitare pot fi clasificate în: - măsuri medicale care se aplică de către organele medicale de exemplu: controlul medical la încadrare, controlul periodic al muncitorilor, imunizarea populației, elaborarea de norme sanitare; - măsuri nemedicale care se aplică de către instituțiile administrative, industriale, comerciale, culturale, tehnice. Aceste măsuri se aplică pe baza normelor sanitare; Prin norme sanitare înțelegem limitele concentrațiilor sau nivelurile admise pentru diverși factori de mediu pentru ca aceștia să nu-și exercite efectele nocive asupra organismului. Frecvent aceste limite sunt: concentrații maxime admise pentru diverși factori de mediu (substanțe toxice, radiații ionizante, microorganisme), dar tot atât de bine pot fi și concentrații minime admise - se referă la aportul de substanțe nutritive, factori fizici - temperatură, luminozitate. Criteriile care stau la baza elaborării normelor sanitare stabilesc relația existentă între intensitatea, frecvența, durata expunerii populației la unii factori de mediu și riscul sau amploarea unui fenomen nedorit pentru om. Criteriile sanitare se urmăresc prin studii experimentale și/sau epidemiologice. La baza elaborării lor stă întotdeauna relația doză-efect. Trecerea de la criterii la

norme sanitare se realizează prin aplicarea relației dintre necesitate și posibilitate, analizându-se raportul cost/beneficiu sau cât costă transpunerea în practică a normei respective și ce consecințe